

Újdonságok a megyei értéktárban

A legfontosabb, hogy éltsük, azaz a mindennapjainkban is jelen legyenek a megyei kincseink.

NYÍREGYHÁZA. - Az értékgyűjtő munka - az értéktárakban és egyéb közösségekben dolgozók munkája -, illetve maguk a történelmi és kulturális értékek egyre nagyobb jelentőséggel bírnak. Pláne ebben a zűrzavaros, identitását veszített világban, amikor szükség van biztos pontokra. A mi kulturális és történelmi örökségünk, amiből a magyarságunk is fakad, éppen ilyen biztos pont. Az pedig külön öröm, hogy Magyarország Kormánya - a hungarikumtörvény megalkotásával is - támogatta és támogatja ezt a mozgalmat - e szavakkal nyitotta meg Baracsi Endre, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár Bizottság elnöke a bizottság legújabb ülését. Ilyenkor mi másról is eshetne szó, mint arról, hol tart a munka, milyen új minősített értékekkel gyarapodhattunk. Ezúttal sem történt ez másképpen. A jándi települési értéktár elnökének, Kovács Lászlónénak a felterjesztésére Sukta Bertalan népi iparművész alkotói tevékenységét, a Tuzsér Községért Közalapítvány elnökének, Klicsu Ferencnek a javaslatára pedig gróf Lónyay Menyhért örökségét emelték a megkü-

Az értéktörzők, bal oldalt Sukta Bertalané portréjával

FOTÓ: DODÓ FERENC

lönbötött megyei értékek sorába.

A reformkor közismert alakja

Tuzsér büszkesége, az 1822-ben született gróf Lónyay Menyhért születésének 200 éves évfordulóját ugyancsak 2022-ben ünnepeljük, hívta fel a figyelmünket erre a felterjesztett méltató dr. Vinnai Győző országgyűlési képviselő, örökségének mostani felmutatása viszont méltó előképe a jövő évi bicentenáriumnak. - A reformkori országgyűlések közismert alakja volt. A Tuzséron kastélyt építő, felső-Tisza-vidéki család ebből a megyéből is szem előtt tartotta az ország sorsát. A reformkori nemzedékhez csatlakozva - a népképviselői

országgyűlés megteremtése, a feudális jobbágyviszonyok eltörlése mellett - Magyarországot elindították azon az úton, hogy a fejlett, nyugat-európai nemzetekhez fölzárkózzon. Lónyay Menyhért a család leg-sikeresebb tagja volt, egyfelől azzal írta be nevét a történelembe, hogy a térségünkben segítette a Tisza szabályozását, ezért is kapta a nevét róla a Lónyay-főcsatorna. Alelnöke, majd másfél évtizedig elnöke lett a Széchenyi István felajánlásából alapított Magyar Tudományos Akadémiának, majd a kiegyezés után a tudományos pályáról közéletire lépett. Az Andrássy-kormány-nak előbb pénzügyminisztere lett, majd az osztrákokkal közös pénzügyminiszter. A

császártól 1871-ben megkapta a grófi címet, majd pályafutása csúcán bő egy esztendeig a miniszterelnöki széket is elfoglalhatta. A tevékenységét és örökségét még hosszan lehetne folytatni, muszáj viszont hozzátenni, hogy nevéhez köthető a hegyvidéket a síksággal összekötő Nyíregyháza-Ungvár vasútvonal megépítése, amely a népesség növekedéséhez, a térség gazdasági szerepének felértékelődéséhez vezetett - hallhattuk a posztumusz laudációból.

A hímzés nagykövete

Az idén tavasszal elhunyt, jándi születésű, de Beregdarócon élt népi iparművész, Sukta Bertalané méltatása a bizottság újonnan meg-

választott alelnökére, Filep Sándorra hárult. Vásárosnamény polgármestere a beregi keresztszemes hímzésről előljáróban elmondta, hogy ez az érték - bár elsősorban Beregre jellemző - ott van minden szatmári lakásban is. Őrzője a Beregi Múzeum, ahol a hagyományos beregi keresztszemes mellett a háziiparival is foglalkoznak, miután a hagyományos az 1930-as években olyan nagy népszerűségnek örvendett, hogy utána a háziipar is beindult. - „Ezekben a motívumokban benne van népünk több évezredes világképe és európaisága is”, mindezt Felhősné Csizsár Sarolta, a Beregi Múzeum egykori igazgatója fogalmazta meg, akinek édesapjáról, az etnográfus múzeumalapító Csizsár Árpádról örömmel nevezünk el egy kis utcát Vásárosnaményban - hallhattuk Filep Sándor egyéb kiegészítését. Baracsi Endre elnök mindezt azzal toldotta meg, hogy a nép iparművészt gyerekkorából személyesen is ismerhette, és úgy véli, a „beregi keresztszemes nagykövete” hatalmas irt hagyott maga után. Ezt követően felolvasta dr. Puskásné Oláh Júliának, a nyíregyházi Aranykapu Népművészeti Egyesület vezetőjének, egyben az értéktárbi-zottság tagjának az üzenetét arról, hogy Sukta Bertalané kiérdemelte az egyesület „Örökös, tiszteletbeli tagja” kitüntető címét.